

REFERAT Arbejdsmarkeds- og Erhvervsudvalget d. 15-09-2025

Mødedato	Mandag d. 15. september 2025 kl. 15:00
Mødested	Byrådssalen, Rådhuset
Mødedeltagere	Mazlum Öz, Henrik Hvidesten, Thomas Vangsaa (Afbud), Per Flor, Mona Musse, Claus Bedemann, Andreas Karlsen (Stedfortræder for Susanne Cornelius), Susanne Cornelius (Afbud)

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Dialog med Veterancentret.....	4
Evaluering af veteranindsats og forslag til yderligere handlemuligheder på veteranområdet.....	6
Lukket: Befordringsgodtgørelse Arbejdsmarkeds- og Erhvervsudvalget.....	13
Underskriftsark.....	14

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

Beslutning

Godkendt.

(Andreas Karlsen stedfortræder for Susanne Cornelius)

Afbud: Thomas Vangsaa, Susanne Cornelius (Stedfortræder: Andreas Karlsen)

Punkt 2: Dialog med Veteracentret

25-006654

Beslutning

Taget til efterretning.

(Andreas Karlsen stedfortræder for Susanne Cornelius)

Afbud: Thomas Vangsaa, Susanne Cornelius (Stedfortræder: Andreas Karlsen)

Indhold

Sagsgang:

	BY	ØK	AEU	BFU	KMU	PBU	UFU	ÆSSU
Beslutning om høring								
Orientering			X				X	X
Indstilling								
Beslutning								

BY=Byråd, ØK=Økonomiudvalg, AEU= Arbejdsmarkeds- og Erhvervsudvalget, BFU=Børne- og Familieudvalget, KMU=Klima- og Miljøudvalget, PBU=Plan- og Boligudvalget, UFU=Undervisning- og Fritidsudvalget, ÆSSU=Ældre-, Social- og Sundhedsudvalget

Indledning

Veteracentret er inviteret til en dialog med Ældre- Social- og Sundhedsudvalget, Arbejdsmarkeds- og Erhvervsudvalget samt Undervisnings- og Fritidsudvalget om samarbejde med Veteracentret og indsatser for veteraner.

På mødet deltager chef for Veteracentrets Rådgivnings- og Rehabiliteringsafdeling.

Tilstede er endvidere direktører og centerchefer fra de relevante centre samt konsulent fra Administrationen i Social- og Sundhedscenter.

Beskrivelse af sagen

Formålet med dialogen er, at give udvalgene indsigt i samarbejdet mellem Veteracentret og kommunerne samt i de tilbud, Veterancenteret tilbyder. Derudover er hensigten at give udvalget indsigt i hvor mange veteraner i Ringsted, at Veteracentret har kontakt med, og hvordan Veteracentret oplever veteranernes behov for hjælp.

Inddragelse og høring

Ingen.

Økonomi

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser.

Vurdering

Administrationen vurderer, at dialogen er relevant i forhold det indgået Forsvarsforlig og til behandling af det efterfølgende dagsordenspunkt.

Konsekvenser for handicapområdet

Sagen har ingen særskilte konsekvenser for handicapområdet.

Indstilling

Direktionen indstiller, at dialogen tages til efterretning.

Punkt 3: Evaluering af veteranindsats og forslag til yderligere handlemuligheder på veteranområdet

25-006654

Beslutning

Taget til efterretning med en bemærkning om, at der ønskes udarbejdet en sag, der beskriver det videre forløb med at sikre en styrket veteranindsats, herunder at der udarbejdes en veteranpolitik. Processen indledes med et dialogmøde med veteranerne.

Der er enighed om, at der arbejdes hen imod at der etableres en funktion som veterankoordinator.

(Andreas Karlsen stedfortræder for Susanne Cornelius)

Afbud: Thomas Vangsaa, Susanne Cornelius (Stedfortræder: Andreas Karlsen)

Indhold

Indledning

Sagsgang:

	BY	ØK	AEU	BFU	KMU	PBU	UFU	ÆSSU
Beslutning om høring								
Orientering			X				X	X
Indstilling								
Beslutning								

BY=Byråd, ØK=Økonomiudvalg, AEU= Arbejdsmarkeds- og Erhvervsudvalget, BFU=Børne- og Familieudvalget, KMU=Klima- og Miljøudvalget, PBU=Plan- og Boligudvalget, UFU=Undervisning- og Fritidsudvalget, ÆSSU=Ældre-, Social- og Sundhedsudvalget

I denne sag orienteres om evaluering af indsatsen for veteraner, herunder veterankoordinatoropgaven i Ringsted Kommune. Endvidere fremstilles en oversigt over fremtidige handlemuligheder på veteranområdet med tilhørende økonomiske konsekvenser. Sagen indeholder bidrag fra Undervisnings-, Fritids- og Kulturcenter, Arbejdsmarkedscenter, Vej- og Ejendomscenter samt Social- og Sundhedscenter.

Beskrivelse af sagen

Byrådet bestilte den 10. juni 2025 en sag, til relevante fagudvalg, der skulle tage udgangspunkt i en beskrivelse og evaluering af hvilke indsatser der allerede er igang for veteraner, samt give forslag til handlemuligheder, som udvalgene kan anvende i forhold til eventuelle yderligere indsatser for veteraner, herunder mulige budgetønsker.

Der er ultimo maj 2025 registreret 291 veteraner i Ringsted Kommune (**bilag 1**). Antallet af veteraner er baseret på et register for de veteraner, der har fået udleveret et veterankort fra Personelkommandoen pr. maj 2025. Veterankortet er udleveret til alle veteraner siden 1992 og på forespørgsel til udsendte før 1992. På den baggrund kan der potentielt være flere veteraner i Ringsted Kommune end de 291, og det må forventes, at der løbende kommer flere til.

Ifølge Veterancenterets hjemmeside er en veteran en person, der har været udsendt i mindst én international operation. Personen kan fortsat være ansat i Forsvaret, men kan også være overgået til det civile uddannelsessystem, arbejdsmarkedet eller andet.

Veteraner som målgruppe og deres ønsker og behov:

Ifølge Veterancenters undersøgelser har veteraner generelt en god tilknytning til arbejdsmarkedet med en høj beskæftigelsesgrad (90,4% for veteraner vs 81,4% for den generelle befolkning) og få er på kontanthjælp (1,7% for veteraner vs 4,8% for den generelle befolkning). Veteraner med PTSD kan opleve, at de kan have svært ved at få og/eller fastholde et job. Dog er 58,6% af de veteraner, der har PTSD, i job vs 23,9% for den sammenlignelige del af befolkning med samme diagnose (Veterancentret.dk, juni 2025).

Administrationen har undersøgt om der findes danske kvalitative undersøgelser om veteranernes ønsker og behov, hvilket hverken administrationen eller veterancenteret har kunnet identificere. Veteraner beskrives som en heterogen målgruppe i en undersøgelse om veteraners udfordringer og adgang til støtte (Pedersen & Wieser, 2024).

Beskrivelse og evaluering af den kommunale veteranindsats:

Evaluering af veterankoordinator opgaven: Arbejdsmarkedscentret har i perioden 2017- 2022 haft en koordinator for veteraner og socialt udsatte. Funktionen indebar samarbejde med relevante medarbejdere på tværs af kommunens fagområder samt med en række frivillige og offentlige aktører, der havde kontakt med veteraner. Blandt samarbejdspartnerne var Veterancentret, Café Dagmar, Q-net og Socialpsykiatrien.

Koordinatoren bidrog til at sikre sammenhæng og koordinering i indsatsen ved blandt andet:

- at understøtte borgerens kontakt til eksterne organisationer
- at hjælpe med at identificere relevante kommunale kontaktpersoner
- at tilbyde faglig sparring til medarbejdere med henblik på at skabe overblik over borgerens samlede situation og sikre, at borgeren hurtigst muligt fik et relevant og koordineret tilbud.

Arbejdsmarkedscenteret oplyser, at den tidligere veterankoordinator i den pågældende periode løbende var involveret i cirka fire veteransager. Ifølge budgetsagen fra maj 2022 havde Veterancenteret på daværende tidspunkt registreret 175 veteraner i Ringsted Kommune. Det blev dengang vurderet, at målgruppen samlet set ikke svarede til et fuldt årsværk.

I forbindelse med budget 2023 blev Veterankoordinatorstillingen sparet væk, med en besparelse på 540.000 kr. og veteranopgaven blev forankret i Center for Social Støtte, Behandling og Udvikling (CBU), som påtog sig at videreføre opgaven inden for centerets eksisterende rammer og uden tilførsel af midler.

Siden da er opgaven med veteraner blevet varetaget på følgende måde:

- En teamleder i CBU har håndteret opgaven på et administrativt niveau og deltaget i relevante netværksmøder. I forbindelse med et jobskifte er opgaven pr. juni 2025 overdraget til en medarbejder i CBU.
- CBU's opsøgende team har haft ansvar for de praktiske opgaver i relation til veteranerne.
- Én medarbejder i jobcenterets visitation, varetager dialogen med veteranerne, når de søger kontanthjælp.

CBU oplyser i juni 2025, at der i perioden fra de har overtaget opgaven i 2023, ikke har været nogen veteraner i forløb, og at ingen veteraner har henvendt sig til CBU. Der har desuden ikke været iværksat specifikke opsøgende initiativer i perioden. En medarbejder i Jobcenteret har som minimum været i kontakt med én veteran i perioden. Det er dog uvist, om der har været kontakt med flere, da det ifølge lovgivningen ikke er tilladt at markere veteraner i journalsystemet og veteranerne ikke nødvendigvis selv oplyser, at de er veteraner.

Evaluering af yderligere indsatser for veteraner i Ringsted Kommune:

Flagdag: Ringsted Kommune inviterer årligt veteraner og deres pårørende til flagdag som anerkendelse af veteranernes indsats. Denne opgave varetages på nuværende tidspunkt af Oplev Ringsted. Den 5. september er officiel flagdag for Danmarks udsendte, hvorfor det afholdes denne dag.

I Ringsted Kommune markeres flagdagen med flaghejsning om morgenen, march og efterfølgende brunch. Flagdagen ligger i et tidsrum, som det for veteraner og deres pårørende, der har arbejde, kan være svært at deltage i. For nogle i målgruppen vil det derfor formentligt være hensigtsmæssigt, at tidspunktet rykkes, så flere har mulighed for at deltage.

Fejringen i de fleste kommuner finder typisk sted om morgenen eller inden for almindelig arbejdstid. Oplev Ringsted har gennem årene ikke modtaget henvendelser fra veteraner vedrørende tidspunktet. Der vil efter årets flagdag blive gennemført en evaluering af arrangementet, herunder indhold og tidspunkt.

Forslag til handlemuligheder på veteranområdet:

Forsvarsministeriet har i august 2024 publiceret et overblik over nuværende initiativer på veteranområdet, der bl.a. varetages af Veterancentret, regioner og kommuner (**bilag 2**).

Som del af forsvarsforliget 2024-2033 blev der i november 2024 indgået en aftale om udvikling af veteranindsatsen. Aftaleparterne er enige om at styrke den danske veteranindsats med initiativer inden for seks temaer:

- 1. Indførelse af en formodningsregel
- 2. Flere tilbud til familier og børn
- 3. Støtte til udsatte veteraner
- 4. Styrket anerkendelse og lokale fællesskaber
- 5. Øget indsats for forebyggelse og forskning
- 6. Bedre behandling af veteraners arbejdsskadesager

I nedenstående tabel beskrives, hvordan de forskellige forslag til initiativer på veteranområdet fra Byrådssagen den 10. juni kan gennemføres og hvad det estimeres at koste. Initiativerne kan kobles til forsvarsforligets tema "Styrket anerkendelse og lokale fællesskaber" .

Tabel 1: Oversigt over fremtidige handlemuligheder på veteranområdet inkl. økonomi

Handlemulighed	Koncept - Yderligere beskrivelse	Økonomisk konsekvens pr. år.
Væsentlig rabat til svømmehallen eller gratis adgang	Rabat på hverdage: Omhandler at Veteraner kan købe billet til Ringsted Svømmeland til en reduceret pris - 25 kr. på hverdage. Det er samme pris/rabat, som pensionistsvømmere får fredag formiddag. Der kan laves en ”Veteran-knap” i svømmelands kassesystem. Veteranerne skal så medbringe legitimation for, at de er veteraner – veterankortet. Der er pt. registreret 291 veteraner i Ringsted Kommune. Den normale billetpris hverdag i svømmeland er kr. 55. Ringsted Svømmeland vil altså få en mindre indtægt på kr. 30 pr. besøg. Hvis man antager at veteranerne gennemsnitligt besøger svømmehallen 5 gange årligt, til reduceret pris, er den beregnede budgetkonsekvens:	44.000 kr. i manglende indtægt.

	291 veteraner x 30 kr. x 5 årlige besøg pr. person = kr. 43.650 Gratis svømmehal: Omhandler at veteraner kan komme gratis i Ringsted svømmehal på hverdage. Hvis man antager, at veteranerne gennemsnitligt vil besøge svømmehallen 12 gange årligt, hvis det er gratis, er budgetkonsekvensen pr år: 291 veteraner x 55 kr. x 12 besøg. Veteranerne viser veterankort for at komme ind.	192.060 kr. i potentiel manglende indtægt
Gratis adgang til kommunale busruter	Movia udsteder ikke rejsehjemmel til gratis kørsel, men henviser til, at det er noget Byrådet beslutter og som skal finansieres af kommunen. Movia foreslår, at man kan gøre det ved, at hver veteran får et 2-zoners kort, som koster 525 kr. pr. måned. Dette vil ske udenom Movia. Årlige omkostninger: 6.300 kr. x antal veteraner (pt. 291, med en forventning om flere over tid)	1.833.300 kr.
Gratis adgang til kommunale arrangementer med deltagerbetaling	Omhandler at veteraner kan få én fribillet årligt til Ringsted Kongrescenter. Ringsted Kongrescenter kan udsende et link, der giver mulighed for at få en fribillet til langt de fleste arrangementer med forbehold for eksterne arrangører og udsolgte shows. Der er pt. registreret 291 veteraner i Ringsted Kommune. Gennemsnitsbilletprisen i Ringsted Kongrescenter inden	103.000 kr. i udgift/manglende indtægt

	for det seneste år er 354 kr. Implementering heraf vil som udgangspunkt medføre en tabt omsætning for Ringsted Kongrescenter. Samtidig vil det medføre en udgift, da langt de fleste aftaler med optrædende er sådan skruet sammen, at der dels er en garantipris og dels en overskudsdeling, hvor kunstneren får langt den største procentdel. Denne overskudsdeling skal udregnes ud fra billetsalg til fuld pris. Beregnet budgetkonsekvens ved denne løsning: 354 kr. x 291 veteraner = 103.014 kr.	
Proaktiv og opsøgende veterankoordinator	Omhandler at Ringsted Kommune får en proaktiv veterankoordinator, der arbejder opsøgende i sin opgaveløsning - ansat på 37 timer pr. uge. I nabokommuner til Ringsted, er der typisk ansat en veterankoordinator på 37 timer pr. uge og én kommune har 10 timer pr. uge. Enkelte kommuner varetager opgaven i eksisterende organisering og uden separate veterankoordinator timer og med begrænset/ingen opsøgende indsats. Med udgangspunkt i en 37 timers stilling koster det 585.000 kr., hvilket er svarende til den stilling som blev sparet væk i budgettet for 2023 og er omregnet til nutidskroner.	585.000 kr. Der er i Veteranaftalen ikke afsat penge til kommunerne til veterankoordinatorindsats.
Safe zones for veteraner i Ringsteds sports- og foreningsliv inden for en eller flere sportsgrene med henblik på at styrke lokale fællesskaber for veteraner	Omhandler at Ringsted Kommune kan afsøge mulighederne for at indgå i et samarbejde med Danmarks Idrætsforbunds Soldaterprojekt, herunder etableringen af safe zones. Ringsted Kommune kan ikke pålægge foreninger at etablere såkaldte safe zones i	Direkte udgifter til deltagelse forventes at være ret begrænsede men afklares i dialogen med DIF og relevante lokale foreninger. Der kan fx blive tale om, at foreninger søger støtte til at etablere safe zones via midler hos Folkeoplysningsrådet.

	foreningerne. Ringsted Kommune kan i partnerskab med det lokale foreningsliv og Folkeoplysningsrådet afsøge mulighederne for at indgå i et samarbejde med Danmarks Idrætsforbunds Soldaterprojekt, DIF's Soldaterprojekt har til formål at støtte psykisk og fysisk skadede veteraner i at finde tilbage til et meningsfuldt og selvstændigt liv gennem idræt og fællesskab. En del af projektet er safe zones, der er trygge, overskuelige idrætsmiljøer for skadede veteraner.	
--	--	--

Administrationen har foretaget en juridisk vurdering af, om kommunen kan lave særlige tilbud til veteranerne. I vurderingen beskrives følgende:

”Der findes ikke noget i lovgivningen, der direkte eller indirekte forbyder en kommune at tilbyde de pågældende ydelser gratis til veteraner som en del af en lokal social eller anerkendende indsats. Som kommune har vi mulighed for at etablere lokale ordninger, så længe de holder sig inden for rammerne af gældende lovgivning og/eller kommunalfuldmagten. Transport eller adgang til svømmehaller kan være en del af et initiativ, som støtter op om veteraner - især hvis det fremmer deltagelse i f.eks. behandling, sociale tilbud eller frivilligt arbejde.

Andre kommuner har indført rabat- eller støtteordninger for særlige grupper, herunder f.eks. pensionister og personer med handicaps. En tilsvarende ordning for veteraner vurderes at kunne etableres med henvisning til veteranpolitikken og Forsvarsministeriets anbefalinger om lokal støtte”.

Inddragelse og høring

Til orientering i Handicaprådet.

Økonomi

Sagen har i sig selv ingen økonomiske konsekvenser.

Vurdering

Såfremt udvalgene ønsker at arbejde videre med en styrket indsats på et eller flere af de foreslåede områder, er det administrationens vurdering, at veteraner skal inddrages aktivt i den videre udvikling af indsatsen. Der skal dog være opmærksomhed på, at veteraner er en heterogen gruppe, hvor det er svært at identificere fælles ønsker og behov for gruppen som helhed.

Administrationen foreslår, at en potentiel inddragelse kan ske i form af fx dialogmøde med Veterancentret og veteraner med henblik på at sikre, at kommende tiltag tager afsæt i veteranernes egne erfaringer og behov.

Konsekvenser for handicapområdet

Veteraner med fysisk eller mentale skader hører ind under handicapområdet. Sagen, i sig selv, har ikke nogen konsekvenser for handicapområdet, men giver en opmærksomhed på veteranområdet.

Indstilling

Direktionen indstiller, at orienteringen tages til efterretning.

Bilag

Kommunekort over veteraner ultimo maj 2025

Oversigt over nuværende initiativer på veteranområdet - Forsvarsministeret - aug. 2024

Punkt 4: Lukket: Befordringsgodtgørelse Arbejdsmarkeds- og Erhvervsudvalget

Punkt 5: Underskriftsark

Beslutning

Godkendt.

(Andreas Karlsen stedfortræder for Susanne Cornelius)

Afbud: Thomas Vangsaa, Susanne Cornelius (Stedfortræder: Andreas Karlsen)